

СТРУКТУРНО-ЗМІСТОВІ ЗМІНИ В ПРОГРАМІ ДЛЯ ВСТУПНИКІВ ЗА ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНИМ РІВНЕМ "МАГІСТР" У КОНТЕКСТІ НАБУТИХ КОМПЕТЕНЦІЙ

У статті розглянуто особливості реалізації компетентнісного підходу в програмі додаткового комплексного випробування (українська мова та література, методики навчання української мови та літератури) за освітньо-кваліфікаційним рівнем "магістр" спеціальності 8.02030301 "Українська мова і література". Автори досліджують поняття "професійна компетентність", визначають ключові компетенції у професійно-педагогічній підготовці майбутнього учителя української мови та літератури, формують практичні рекомендації для впровадження компетентнісного підходу в практику освітнього процесу з метою встановлення порогового та еталонного рівнів підготовки майбутніх педагогів у межах їхньої професійної діяльності.

Ключові слова: комплексне вступне випробування, освітньо-кваліфікаційний рівень "магістр", учитель української мови та літератури, компетентнісний підхід, професійна компетентність.

Постановка проблеми. Сучасна освітня стратегія орієнтує педагогів вищої школи на конструювання та побудову навчання на основі єдності процесів соціалізації та індивідуалізації особистості, принципів взаємодії та розвитку суспільних, освітніх, наукових і педагогічних структур з урахуванням пріоритетів активної державної підтримки прогресивних нововведень і тенденцій. Керівництво держави, зокрема Міністерство освіти і науки України, з метою покращення професійної підготовки фахівців прагне оновити законодавчо-правову базу у сфері освіти. З урахуванням названих тенденцій важливою складовою Закону "Про вищу освіту" (2014) стало тлумачення в статті 1 інноваційних термінів, що вживаються в документі [3]. Серед них, як одну з найбільш важливих для освітнього процесу, наведено дефініцію "компетентність". Крім того, Стратегічна дорадча група "Освіта" (СДГ "Освіта"), створена в рамках спільного проекту Міжнародного фонду "Відродження" та БФ "Інститут розвитку освіти" в липні 2014 року для надання консультативної й експертної підтримки Міністерству освіти і науки в розробці Дорожньої карти освітньої реформи, підготувала проект Концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 років. У документі наголошено, що "освіта мусить перетворитися на систему, здатну до саморегуляції – відповідно до викликів суспільного розвитку, які постійно змінюються" [7, с. 3]. Закцентовано, що потрібно приділити ретельну увагу дослідженням "у галузі тестології, психометрії, педагогічних вимірювань з метою розвитку технологій зовнішнього незалежного оцінювання для забезпечення його стабільно високої якості" [7, с. 12]. Тож, враховуючи виклики суспільства, педагоги вищої школи для поліпшення якості освіти та для ефективного управління підготовкою майбутніх фахівців-гуманітаріїв мають підвищити рівень здійснюваного контролю за набутими компетенціями студентів. Вищеокреслене й актуалізувало тему нашого дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми, пов'язані з цим обов'язковим на сьогодні компонентом освітнього процесу, за різними напрямками розглянуто та проаналізовано сучасною психолого-педагогічною наукою: доцільність розроблення інноваційних технологій навчання (А. Алексюк, А. Андришук, І. Богданова, М. Гриньова, О. Зайцев, С. Заславська, Т. Ільїна, В. Козаков, О. Лавренко, П. Москаленко, П. Сікорський, А. Фурман, М. Чошанов, П. Юцявічене); використання поняття компетенцій і компетентнісного підходу в сучасній освіті (В. Андреев, А. Аронов, В. Байденко, Н. Бібік, О. Божович, Ю. Варданян, І. Варнавська, М. Вашуленко, Л. Ващенко, І. Волкова, Ф. Гоноволін, М. Гончарова-Горянська, О. Горошкіна, Л. Гузев, І. Гушлевська, Б. Ельконін, І. Єрмаков, Е. Зеєр, І. Зимня, І. Зязюн, Г. Ібрагімов, Д. Іванов, Л. Іванова, В. Кальней, С. Караман, І. Колеснікова, Н. Кузьміна, О. Локшина, М. Лук'янова, Л. Луценко, А. Маркова, А. Новиков, Н. Мордовцева, О. Овчарук, Л. Парашенко, М. Пентилок, О. Пометун, Дж. Равен, Є. Рогов, О. Савченко, О. Семенов, В. Сериков, В. Сластьонін, О. Соколова, І. Фрумин, Б. Хасан, П. Хоменко, І. Хом'як, А. Хуторський, С. Шишов, П. Щедровицький); різні підходи до тлумачення "ключові компетенції" (В. Башев, Ю. Сенько).

Важливими для нашого дослідження стали роботи, присвячені вивченню окремих видів компетентності: соціально-психологічної (А. Кох, Л. Берестов); соціальної (Д. Єгоров); комунікативної (Ю. Ємельянов, Є. Кузьмін, Ю. Жуков, Л. Петровська, П. Растянников); професійно-педагогічної (Н. Кузьміна, В. Кульбеда), рефлексивної (О. Полішук); міжкультурної (Н. Григор'єва, І. Мегалова,

С. Мурєва, Л. Якушкіна); інформаційної (Н. Кульбеда). Формування культурологічної компетентності студентів гуманітарного вишу досліджено Г. П'ятаковою. Комплекс професійних компетентностей філолога – Л. Синельниковою. Крім того, О. Савченко вивчала одну зі складових ключової компетентності загальної середньої освіти – уміння навчатися.

І. Зязюн переконував, що "компетентність як властивість індивіда існує в різних формах – як високий рівень умілості, як спосіб особистісної самореалізації (звичка, спосіб життєдіяльності, захоплення); як деякий підсумок саморозвитку індивіда, форма вияву здібностей тощо" [5, с. 17].

У Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти подано такі визначення: "Компетенція – суспільно визнаний рівень знань, умінь, навичок, ставлень у певній сфері діяльності людини; компетентність – набута у процесі навчання інтегрована здатність учня, що складається із знань, умінь, досвіду, цінностей і ставлення, що можуть цілісно реалізовуватися на практиці" [1, с. 2]. У Законі "Про вищу освіту" записано: "Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти" [3]. Безперечно, подані визначення є основними в галузі вищої та середньої освіти, вони важливі для нашого дослідження, проте потребують уточнення з огляду на встановлення рейтингового оцінювання набутих компетентностей під час навчання майбутніх фахівців у вищій школі за освітньо-кваліфікаційним рівнем "бакалавр". За компетентнісного підходу існує певна ієрархія компетентностей: ключові, базові, загальнопредметні і предметні. Уведення компетентностей і впровадження інноваційних технологій навчання в нормативний і практичний складники освіти сприятиме усуненню об'єктивних суперечностей між засвоєнням теоретичних знань та їх практичним використанням, між усезростаючими вимогами до якості освіти випускників сучасних гуманітарних вищих навчальних закладів і наково-методичним забезпеченням, де особливе місце займає контроль за рівнем набуття певних компетентностей.

Мета статті полягає в з'ясуванні, як реалізується компетентнісний підхід у програмі з додаткового комплексного випробування (українська мова та література, методика навчання української мови та літератури) за освітньо-кваліфікаційним рівнем "магістр", спеціальності 8.02030301 "Українська мова і література". Завдання дослідження – обґрунтувати необхідність та доцільність тематично-рейтингової технології навчання, системи контролю за навчально-пізнавальною діяльністю студентів, техніки її застосування з впровадженням багатобальної шкали оцінювання під час вступної кампанії.

Результати теоретичного дослідження. Використання компетентнісного підходу у вищій педагогічній школі є одним з важливих концептуальних положень оновлення змісту освіти, проте й "найрозтиражованішим". Як зазначає І. Зязюн, "головною метою вищої освіти має бути становлення цілісної і цілеспрямованої особистості, готової до вільного гуманістичного орієнтованого вибору і індивідуального інтелектуального зусилля, що володіє багатофункціональними компетентностями" [5, с. 13].

У контексті проекту "Налаштування освітніх структур в Європі", спрямованого на реалізацію цілей Болонської декларації, визначено набір компетенцій як результату першого і другого циклів навчання. Розробники Державних освітніх стандартів вищої професійної освіти України у процесі роботи над стандартами в основу моделі випускника поклали бінарну класифікацію компетенцій: до першої групи віднесли загальні (універсальні, ключові) компетенції, а до другої – професійні. Обидві групи співвідносяться з двома групами вимог: вимогами до академічної підготовленості та вимогами до професійної підготовленості.

Останнім часом загострилася дискусія щодо взаємозв'язку результатів навчання і компетенцій. Відомо, що компетенції вимірюються з допомогою результатів навчання. М. Чошанов переконує, що компетентність – це сума мобільності отриманих знань і гнучкості метода навчання [14]. В. Сластьонін визначає компетентність, використовуючи поняття педагогічної рефлексії; емоційної стійкості, враховуючи індивідуальні особливості, схильності, характер педагога; позитивне ставлення до праці [12, с. 31–39]. Н. Кузьміна говорить про професійну компетентність як обізнаність педагога, як якість його особистості, що дозволяє продуктивно вирішувати педагогічні задачі [8].

У Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти зазначено, що "ключова компетентність – це спеціально структурований комплекс характеристик (якостей) особистості, що дає можливість їй ефективно діяти у різних сферах життєдіяльності і належить до загальногалузевого змісту освітніх стандартів [1, с. 2]. Н. Бібік, О. Овчарук, О. Пометун до ознак ключових компетентностей відносять поліфункціональність, надпредметність, міждисциплінарність, багатокомпонентність, спрямування на формування критичного мислення, рефлексії, визначення власної позиції, поєднання особистісного й соціального в освіті, відображення комплексного оволодіння сукупністю способів діяльності, виявлення в конкретній справі чи ситуації.

У документах Ради Європи ключовими є багатокультурна, інформаційна, соціальна, політична, комунікативна, загальнокультурна, пізнавально-інтелектуальна, підприємницька, побутова компетентності. Українські педагоги запропонували такий перелік ключових компетентностей (за матеріалами дискусій, організованих в рамках проекту ПРООН "Освітня політика та освіта "рівний рівному", 2004 р.): уміння вчитись, соціальна компетентність, загальнокультурна компетентність, здоров'язбережувальна компетентність, компетентності з інформаційних і комунікаційних технологій,

громадянська компетентність, підприємницька компетентність [6, с. 85–89]. А. Хуторський виділяє такі ключові компетентності учнів: ціннісно-смыслова, загальнокультурна, навчально-пізнавальна, інформаційна, комунікативна, соціально-трудова, особистісного самовдосконалення [13, с. 63–64]. Погоджуємося з Л. Синельниковою, що компетенція – це властивість, якість; компетентність – це володіння відповідною властивістю, обізнаність, ступінь відповідності діяльності суспільно значущим завданням; це особистісний ресурс, що дозволяє ефективно взаємодіяти з навколишнім світом [10, с. 110]. І. Зимня слушно зазначає, що компетенції – це деякі внутрішні, потенційні, приховані психологічні новотвори (знання, уявлення, програми (алгоритми) дій, системи цінностей та відносин), котрі потім виявляються у компетентностях особистості як актуальних діяльнісних проявах [4]. Погоджуємося із Г. П'ятаковою: "Усі педагогічні вміння, які становлять сутність професійної компетентності педагога, можна розподілити за їхнім змістом на дві великі групи: теоретичної готовності та практичної готовності" [9, с. 155]. С. Сисоева, критично оцінюючи існуючі тлумачення щодо компетенцій та компетентностей, дає слушні рекомендації для увиразнення цих термінів: "Фахівець як компетентна особа (!) є капіталом і тільки через нього можна використати його капітал (сформовані компетенції). Саме у цьому й криється принципова різниця між компетенцією і компетентністю. Викривлення змісту цих понять призводить до нівелювання самої компетентної людини як носія компетенцій" [11, с. 11].

Підсумовуючи, можна сказати, що така розмаїтість трактувань пов'язана із тим, що терміни "професійна компетентність" та "компетенція" ще не усталилися, використовуються інтуїтивно, для вираження достатнього рівня кваліфікації та професійності спеціаліста. На сучасному етапі освіти виділяють три рівні сформованості компетенцій: пороговий, стандартний, еталонний, що відповідає таким узагальненим значенням: я знаю і розумію; я умію; я підготовлений.

Кожна освітньо-професійна програма ВНЗ підпорядкована певним цілям: бакалаврська програма орієнтована на підготовку фахівців, магістерська – на підготовку професіоналів. Кожному із зазначених рівнів професійної діяльності притаманне своє коло компетенцій, хоча всі вони об'єднані певною спеціальністю. У компетенції бакалаврів закладені здатності виконувати прості, елементарні, початкові професійні завдання. Компетенції магістра орієнтовані на завдання вищого рівня і пов'язані з функціонуванням підрозділу в цілому. Іншими словами, компетенції бакалаврів орієнтовані на виконання операцій, а компетенції магістрів – на забезпечення процесів у певній сфері професійної діяльності. Чітке визначення професійних завдань з кожної спеціальності, які мають виконувати фахівці та професіонали, є відправною точкою у формулюваннях компетенцій бакалаврів і магістрів. Проте основною проблемою залишається відсутність постійних державних і галузевих стандартів, на базі яких можна будувати варіативні складові освітніх стандартів, спрямовані на підготовку фахівців, що задовольняють запити сучасного ринку праці й потреби суспільства.

Освітні стандарти мають підтримувати творчу роботу викладача і студента, який володіє багатофункціональними компетентностями, що дозволяють йому самостійно вирішувати проблеми професійного життя. Програма для вступників за освітньо-кваліфікаційним рівнем "магістр" зумовлена вимогами Державної національної програми "Освіта" ("Україна XXI століття"), Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті, Законом України "Про вищу освіту", наказів № 961 від 19 жовтня 2010 р. "Про затвердження Умов прийому до вищих навчальних закладів України" та № 99 від 10 лютого 2010 р. "Про Концепцію організації підготовки магістрів в Україні", що у гарантується законами України "Про освіту", "Про вищу освіту", "Законом про мови", прописано у "Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті" та "Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти". Підвищення якості освіти має відбуватися шляхом структурної перебудови національної освітньої системи відповідно до чинних освітньо-кваліфікаційних характеристик та освітньо-професійних програм, що є результатом роботи науково-педагогічного колективу кафедр філологічного факультету ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка.

Фахове письмове випробування до Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем "магістр" зі спеціальності 8.02030301 "Українська мова і література" на базі освітньо-кваліфікаційного рівня "бакалавр" має комбінований характер і передбачає екзаменування пошукувача за запитаннями із чотирьох фахових дисциплін. Згідно з "Положенням про магістратуру" зарахування до магістратури відбувається на конкурсній основі.

Програма базується на основі складених та затверджених кафедрами навчальних магістерських програм. Метою вступного випробування є комплексна перевірка рівня володіння літературознавчими, мовознавчими, методичними дисциплінами, який вступники отримали в процесі їх опрацювання згідно з вимогами, передбаченими освітньо-професійною програмою та навчальними планами відповідно до освітньо-кваліфікаційного рівня "бакалавр". Мета програми – спрямувати підготовку вступників до магістратури згідно з принципом неперервної освіти з огляду на актуальність інтеграції освітньої системи України в європейській та світовий освітній простори, формувати компетентного фахівця, стимулювати становлення практичної компетенції в галузі української мови та літератури, методики їх навчання у школі.

Вступний письмовий іспит має на меті перевірку знань абітурієнтів з основних розділів курсів сучасної української мови та історії української літератури, умінь робити екскурси в історію

української мови, звертатися до діалектного матеріалу, удаватися до порівняльно-зіставного аналізу мовних явищ у близькоспоріднених мовах. Абітурієнти мають продемонструвати навички знаходити типологічні зв'язки українського письменства зі світовим, знати визначні пам'ятки давньої української літератури, пізнього ренесансу, бароко, літературну спадщину майстрів українського слова, уміти орієнтуватися в сучасному літературному процесі, що визначає їхню готовність до здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр".

Особи, які вступають до магістратури, мають володіти комплексом лінгвістичних та літературознавчих знань, необхідних для навчання за обраним напрямом і проведення майбутнього магістерського дослідження. Комплексний іспит спрямований на виявлення знань вступників до магістратури з усього циклу мовознавчих і літературознавчих дисциплін, а саме: 1) уміння кваліфікованого аналізу лінгвістичних явищ на основі застосування різних методів мовознавства, літературознавства та методик навчання української мови та літератури; 2) знання основних положень курсу сучасної української літературної мови, історії української літератури з урахуванням сучасних досягнень лінгвістичної науки; 3) уміння виділяти найважливіші питання з інших мовознавчих і суміжних з літературознавчими дисциплінами курсів; 4) здатність систематизувати матеріал, що відповідає освітньо-кваліфікаційному рівню "спеціаліст", кваліфікації "учитель української мови та літератури". Окрім добре засвоєного обсягу лінгвістичних та літературознавчих дисциплін, передбачених програмою вищої школи, вступники до магістратури повинні здобути знання з україністики вміло влітати у світовий контекст.

Програма вступного іспиту з української мови до магістратури передусім ґрунтується на з'ясуванні теоретичних засад сучасної української літературної мови, а також містить найважливіші теми з вступу до мовознавства, історичної граматики української мови, історії української літературної мови, стилістики української мови. Із зазначених дисциплін до програми курсу входять лише такі питання, що мають безпосереднє відношення до курсу сучасної української мови і сприяють глибшому засвоєнню дисципліни.

Акцент програми вступного іспиту з літератури робиться на поглиблення історико-літературних і теоретико-методологічних проблем, які визначають магістральні напрями розвитку української літератури, яка упродовж століть компенсувала відсутність багатьох сфер національної культури, спромоглася поєднати свою соціальну заангажованість та естетичну функцію, виконувати не лише художню, а й культурологічну, національну роль. Програма поділяється на розділи відповідно до прийнятої в літературознавчій науці періодизації літературного процесу, містить зміст курсу з дисциплін "Фольклор", "Теорія літератури", "Історія української літератури".

Загальновідомою є думка, що основи професійної майстерності майбутнього вчителя формуються через вивчення всіх дисциплін вищівського курсу. Проте провідна роль у системі підготовки вчителя української мови належить методиці навчання мови. У процесі підготовки до вступного випробування належну увагу абітурієнтові слід приділити аналізу чинних програм, підручників, психологічних основ і загальнодидактичних принципів навчання мови. Загальнодидактичні і методичні принципи мають розкриватися в їх конкретному застосуванні до вивчення української мови як рідної і державної.

Не менш важливою є перевірка вироблених у вступників конкретних умінь і навичок: формулювати питання і визначати завдання; вести перевірку знань, умінь і навичок та аргументовано їх оцінювати; проводити різні види мовного розбору, диктанти; працювати над текстом; здійснювати підготовку до переказів і творів, попереджати й виправляти помилки; уміло користуватися прийнятими в школі умовно-графічними позначками; використовувати різні види наочності й технічні засоби навчання.

Передбачається, що вступники мають об'єктивні і наукові знання про надбання методики навчання української літератури, форми, методи і прийоми навчальної діяльності, методику аналізу художнього твору, вивчення різних видів програмового матеріалу. Вступники мають продемонструвати високий рівень засвоєння набору загальних правил та норм фахової діяльності з цього курсу; навички практичного застосування отриманих теоретичних знань у практиці вищівського та шкільного навчання літератури.

Підсумкова оцінка на вступному комплексному випробуванні (українська мова та література, методика навчання української мови та літератури) виставляється з урахуванням чотирьох складників – оцінок за виконання кожного з чотирьох екзаменаційних тестових блоків, що є допуском зарахування (незарахування) і рекомендацією до участі в наступному випробуванні на освітньо-кваліфікаційний рівень "магістр" спеціальності "Українська мова та література".

Висновки. Практична значущість дослідження полягає в тому, що розроблену педагогічну технологію створення і застосування тематично-рейтингової системи контролю, запропоновані комплекти тестів для безмашинного контролю можна використовувати для вступу в навчальних закладах різних освітніх профілів й рівнів акредитації. Упровадження цієї методики дає можливість отримати об'єктивну, точну та вірогідну інформацію про ступінь засвоєння студентами програмного матеріалу та встановити рівні оволодіння професійними та ключовими компетенціями. Наголошуємо, що компетентність недоречно трактувати як суму предметних знань, умінь і навичок. Це – нова інтегральна якість, що поєднує знання і уміння із якістю підготовки і здатністю їх застосовувати для розв'язання педагогічних проблем.

Використані джерела

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392) – Київ, 2011. – 61 с.
2. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання д-р пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.
3. Закон України "Про вищу освіту" від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Зимняя И. Ключевые компетентности как результативно-целевая основа компетентностного подхода в образовании / И. Зимняя. – М. : Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2004. – 19 с.
5. Зязюн І. А. Філософія поступу і прогнозу освітньої системи / І. А. Зязюн // Педагогічна майстерність : проблеми, пошуки, перспективи [монографія]. – К ; Глухів : РВВ ГДПУ, 2005. – С. 10–18.
6. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / за заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : "К.І.С.", 2004. – 112 с.
7. Концепція розвитку освіти України на період 2015 – 2025 років [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.osvita.ua/doc/files/news.
8. Кузьмина Н. В. Способности, одаренность и талант учителя. – Л. : Знание, 1985. – 58 с.
9. П'ятакова Г. Формування професійної компетентності магістра-філолога в умовах освітніх змін / Г. П'ятакова // Вісник Львівського університету. – Серія педагогіка. – 2009. – Ч. 3. – С. 151–160.
10. Синельникова Л. Комплекс професійних компетентностей у проекції на особистість філолога XXI століття / Л. Синельникова // Освіта Донбасу. – 2011. – № 1 (144). – С. 109–117.
11. Сисоєва С. О. Дискусійні аспекти наукового тезаурусу нового закону України "про вищу освіту" / С. О. Сисоєва // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 2015. – № 1–2 (42–43). – С. 7–14.
12. Слостенин В. А. Учитель и время // Советская педагогика. – 1990. – № 9. – С. 31–39
13. Хуторской А. Ключевые компетенции как компонент личностно ориентированной парадигмы образования / А. Хуторской // Народное образование. – 2003. – № 2. – С. 58–64.
14. Чошанов М. А. Гибкая технология проблемно-модульного обучения : методическое пособие / М. А. Чошанов. – М., 1996. – 70 с.

Sazonova O. V., Lilik O. O.

STRUCTURAL AND SEMANTIC CHANGES IN THE PROGRAM FOR APPLICANTS FOR QUALIFICATION LEVEL "MASTER" IN THE CONTEXT OF ACQUIRED COMPETENCES

The authors explore the peculiarities of competence approach in a comprehensive program of additional tests (Ukrainian language and literature, methodic of Ukrainian language learning and methodic of Ukrainian literature learning) for the qualification of "Master" specialty 8.02030301 "Ukrainian language and literature".

The authors of this article examine the nature and interpretation of the concept of "professional competence" and "core competencies" in vocational and educational training of the future teacher of Ukrainian language and literature. They justify the appropriateness embodiment of competence approach in the national education system under existing educational qualification characteristics and educational and professional programs. Sazonova O.V., Lilik O.O. analyze the practical experience of scientific and pedagogical staff of the Philological Faculty of Chernihiv National Teachers Training University named after T.G. Shevchenko. In this article the authors formulate practical guidelines for its implementation to the educational process; stress the need to introduce competency approach into practice educational work of the university.

The program stipulates that the exam has combined nature and provides that the applicant performs the task of four professional disciplines. The authors note that the structural element is a mandatory course content "Ukrainian language", "Folklore", "Theory of Literature", "Ukrainian literature", "Methodic of Ukrainian language learning", "Methodic of Ukrainian literature learning". The program contains the criteria of evaluation of students' answers that give reason for admission to educational qualification level "master". The authors investigate structural and semantic changes in the program for applicants for qualification level "master" in the context of modern educational documents.

Key words: complex entrance examination, education level "master", teacher of Ukrainian language and literature, competence approach, professional competence.

Стаття надійшла до редакції 15.11.2015 р.